

شیوه‌نامه یکپارچه آموزشی دوره‌های تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی‌ارشد و دکتری تخصصی
ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۷ و پس از آن

تهیه کننده: مدیریت تحصیلات تکمیلی

فاطمه رفیعی
مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه

تهیه کننده: مدیریت خدمات آموزشی

علی اصغر شکری
سرپرست مدیریت خدمات آموزشی

تایید کننده: معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

الهه مرندی
معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
۱	مقدمه.....
۱	مواد عمومی (ماده ۲ تا ۸ و تبصره‌ها).....
۷	دوره کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)(ماده ۹ تا ۱۸ و تبصره‌ها).....
۱۴	دوره کارشناسی ارشد (ماده ۱۹ تا ۲۷ و تبصره‌ها).....
۲۲	دوره دکتری تخصصی (ماده ۲۸ تا ۳۸ و تبصره‌ها).....

شیوه نامه یکپارچه آموزشی دوره های تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی ویژه دانشجویان ورودی ۱۳۹۷ و پس از آن

مقدمه

این شیوه نامه به منظور آشنایی مقاطع مختلف تحصیلی و هماهنگی فعالیت های آموزشی و پژوهشی دانشکده ها با آئین نامه ها و مقررات مصوب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهیه شده است که بر مبنای آئین نامه یکپارچه آموزشی دوره های تحصیلی کاردانی / کارشناسی / کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۲/۴۳۰۶۹ به تاریخ ۹۷/۰۳/۰۱ مصوب جلسه ۸۸۹ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی و بخشنامه شماره ۲/۲۳۱۵۶۷ به تاریخ ۹۸/۰۹/۰۶ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در دو بخش عمومی، اختصاصی همراه پیوست و تعاریف، تنظیم و ابلاغ شده و در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه به تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۵ به تصویب رسیده است.

ماده ۱. هدف

هدف از تدوین این آئین نامه، نظم بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان از طریق تعیین چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاه ها و موسسه های آموزش عالی کشور به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی و منطبق با نیازهای جامعه، در راستای بهره گیری بهینه از ظرفیت های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی است.

بخش نخست: مواد عمومی

ماده ۲. شرط ورود به دانشگاه، تایید شایستگی های عمومی از طریق پذیرفته شدن در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت است.

تبصره ۱. برای پذیرفته شدگان دوره کارشناسی، دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره پیش دانشگاهی یا دوره متوسطه مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش؛ برای پذیرفته شدگان دوره کارشناسی ارشد، دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی پیوسته یا کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و برای پذیرفته شدگان دوره دکتری تخصصی، دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی ارشد یا دکتری حرفه ای مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی الزامی است. تاریخ دانش آموختگی حداکثر روز ۳۱ شهریور همان سال ورود به مقطع تحصیلی بالاتر می باشد.

تبصره ۲. پذیرش دانشجوی مشمول مقررات استعدادهای درخشان طبق مصوبات شورای هدایت استعداد های درخشان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و پذیرش داوطلبان بین الملل طبق مصوبات مراجع ذی ربط انجام

می‌شود. احراز صلاحیت‌های عمومی این دسته از دانشجویان از طریق تایید هیأت مرکزی گزینش صورت می‌گیرد.

تبصره ۳. پذیرش قهرمانان ورزشی و دارندگان رتبه در المپیادهای علمی دانشجویی و جشنواره خوارزمی فقط با معرفی سازمان سنجش انجام می‌شود.

تبصره ۴. انتقال دانشجوی خارج به داخل از مؤسسات خارج از کشور طبق آیین‌نامه دانشجویان خارج به داخل مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و موافقت دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۵. پذیرش معرفی‌شدگان به صورت بورسیه سازمان امور دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در دوره دکتری تخصصی با تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه، دانشکده و معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۶. دانشجوی دوره دکتری موظف است، به صورت تمام وقت در دانشگاه حضور یابد به گونه‌ای که بتواند همه برنامه‌های آموزشی و پژوهشی خود را مطابق تقویم آموزشی دانشگاه انجام دهد. تحصیل دانشجوی تحصیلات تکمیلی که رابطه استخدامی (رسمی و پیمانی) با مؤسسات دولتی دارند، منوط به موافقت محل خدمت با ادامه تحصیل دانشجو در تمام طول دوره است.

تبصره ۷. دانشجوی دکتری سهمیه مربی (پذیرفته‌شدگان از طریق سازمان سنجش) موظف است؛ نامه موافقت کتبی بالاترین مقام اجرایی دانشگاه محل خدمت خود را در خصوص ادامه تحصیل ارائه کند و شهریه تحصیلی دانشجو مطابق تعرفه مصوب هیأت امنا دانشگاه الزهرا و طبق قرارداد منعقد شده توسط محل خدمت دانشجو پرداخت شود.

تبصره ۸. شیوه پذیرش دانشجوی تحصیلات تکمیلی، شیوه آموزشی- پژوهشی است؛ یعنی دانشجویان دوره‌های کارشناسی‌ارشد و دکتری تخصصی پس از گذراندن واحدهای آموزشی دوره و موفقیت در دفاع از پایان‌نامه/ رساله می‌توانند دانش‌آموخته شوند.

تبصره ۹. پذیرش دانشجویان دکتری پژوهش محور مطابق آیین‌نامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صورت می‌گیرد.

ماده ۳. آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی است.

تبصره ۱. در همه مقاطع تحصیلی، سال تحصیلی شامل دو نیم‌سال و هر نیم‌سال تحصیلی ۱۸ هفته، شامل ۱۶ هفته آموزشی و دو هفته ارزشیابی پایان نیم‌سال است؛ در مقطع کارشناسی علاوه بر دو نیم‌سال فوق، نیم‌سال تابستان شامل ۶ هفته آموزشی و یک هفته ارزشیابی پایانی نیز می‌تواند افزوده شود.

تبصره ۲. آموزش در دانشگاه به زبان فارسی است. در کلاس‌های درس دارای دانشجویان بین‌الملل تدریس به زبان دوم از طریق مترجم اکیدا ممنوع بوده و تخلف محسوب می‌شود.

ماده ۴. دانشگاه موظف است؛ برای دوره‌ای که مجوز آن را از مراجع قانونی دریافت نموده‌است، دانشجو بپذیرد و فقط برنامه‌های آموزشی و درسی را که بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تعیین شده است، اجرا کند.

تبصره ۱. انجام هرگونه تغییر یا بازنگری در برنامه مصوب طبق ضوابط، با درخواست گروه‌های آموزشی و تصویب در شورای گروه، دانشکده و شورای برنامه‌ریزی دانشگاه امکان‌پذیر است.

ماده ۵. پذیرش و تحصیل مجدد دانشجو در دوره روزانه و همان مقطع قبلی، مجاز و مشمول آموزش تحصیل رایگان بوده و نیازی به پرداخت شهریه ندارد.

تبصره ۱. دانشجویان روزانه مقطع کارشناسی در صورت حذف درس برای انتخاب مجدد همان درس، مشمول قوانین آموزش رایگان خواهند بود.

تبصره ۲. دانشجویان برای جبران معدل، در صورت اخذ مجدد درس یا دروس، موظف به پرداخت هزینه مربوطه مطابق شهریه مصوب دانشگاه هستند.

تبصره ۳. ارسال ریزنمرات رسمی مقطع ناتمام برای دانشجویان انصرافی و اخراجی جهت تطبیق واحدهای درسی، نیازمند انجام لغو تعهد آموزش رایگان می‌باشد.

ماده ۶. شرکت دانشجو در تمام جلسات کلاس درس دوره‌های تحصیلی حضوری، الزامی است.

تبصره ۱. اگر دانشجو در درسی بیش از $\frac{3}{16}$ (سه شانزدهم) جلسات کلاس و یا در جلسه امتحان پایان نیم‌سال همان درس غیبت کند، نمره آن درس صفر خواهد شد. اگر به تشخیص شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، نمره صفر آن درس از مجموع نمره درس‌های آن نیم‌سال حذف و وضعیت نمره درس در سامانه آموزشی گلستان «حذف شورای آموزشی» ثبت می‌شود. در این صورت رعایت حدنصاب واحد در طول نیم‌سال برای دانشجو الزامی نیست و نیم‌سال مذکور به عنوان یک نیم‌سال کامل در سنوات تحصیلی محسوب می‌شود، اما در مشروط شدن دانشجو بی‌تاثیر است.

تبصره ۲. در صورت غیبت دانشجو در بیش از $\frac{3}{16}$ جلسات کلاس، استاد باید قبل از شروع امتحانات پایان نیم‌سال، غیبت دانشجو را به دانشکده اطلاع دهد تا از طریق دانشکده به خدمات آموزشی یا تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال و صفر غیبت (غیبت کلاسی) در سامانه آموزشی گلستان ثبت شود.

تبصره ۳. در صورت غیبت دانشجو در روز امتحان پایانی نیم‌سال، بلافاصله بعد از اتمام آزمون، از طریق دانشکده پیگیری و در صورت تایید غیبت دانشجو، صفر غیبت (غیبت امتحان) توسط آموزش دانشکده در سامانه آموزشی گلستان ثبت شود.

تبصره ۴. در شرایط خاص با ارائه دلایل موجه و مستندات لازم (مدارک پزشکی با تایید پزشک معتمد یا نامه مرکز مشاوره دانشگاه) حذف درس یا دروس در یک نیم‌سال تحصیلی، با ثبت درخواست دانشجو در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان و تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده قبل از شروع امتحانات و با موافقت شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکان‌پذیر است. در صورتی که دانشگاه با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصاب شود، آن نیم‌سال به عنوان یک نیم‌سال کامل، جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما در مشروط شدن بی‌تاثیر است.

تبصره ۵. دانشجو می‌تواند در صورت اضطرار تا قبل از شروع امتحانات پایان نیم‌سال (مطابق تقویم آموزشی دانشگاه) فقط یک درس نظری یا عملی را با تایید گروه آموزشی حذف کند، مشروط به این‌که تعداد واحدهای اخذ شده دانشجو در آن نیم‌سال کمتر از حدنصاب نشود و در زمان حذف اضطراری، غیبت بیش از حد مجاز در

کلاس درس نداشته باشد. در شرایط خاص، حذف اضطراری درس نظری یا عملی دوم با تصویب در کمیسیون موارد خاص دانشگاه قابل بررسی است.

تبصره ۶. حذف اضطراری در مقطع کارشناسی ارشد با رعایت تبصره ۵ و شرایط زیر قابل انجام است:

- ۱- درخواست حذف درس باید با تایید مدرس درس، مدیر گروه و معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده به شرط ارائه آن درس حداکثر تا نیمسال چهارم تحصیلی انجام شود.
- ۲- حذف اضطراری درس نباید منجر به درخواست سنوات تحصیلی اضافی شود.
- ۳- در صورت ثبت نام در یک یا دو درس به صورت معرفی به استاد (با احراز شرایط اخذ درس معرفی به استاد)، دانشجو مجاز به حذف اضطراری در آن نیمسال نخواهد بود.
- ۴- حذف اضطراری دروس پیشنهادی، جبرانی و کمبود امکان پذیر نمی باشد.
- ۵- رعایت حدنصاب واحد در آن نیمسال الزامی است (در موارد خاص در صورت عدم رعایت حدنصاب واحد، درخواست حذف اضطراری با تایید شورای گروه آموزشی/ دانشکده و با تایید مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکان پذیر است)

تبصره ۷. در شرایط خاص با ارائه دلایل موجه و مستندات لازم، حذف تمام دروس در یک نیمسال تحصیلی (حذف ترم با احتساب در سنوات)، با ثبت درخواست دانشجو در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان با تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده قبل از شروع امتحانات (مطابق تقویم آموزشی دانشگاه) و با موافقت شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکان پذیر است.

ماده ۷. پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، توسط استاد همان درس و براساس حضور، شرکت در فعالیت‌های کلاسی و نتایج امتحانات ارزشیابی می شود.

- تبصره ۱. برگزاری آزمون کتبی پایان نیمسال برای درس‌های نظری الزامی است.
- تبصره ۲. ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، از سوی مدرس/ مدرسان آن درس و بر اساس حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون‌های کتبی مرحله‌ای و پایانی برای دروس نظری و نظری- عملی در هر نیمسال تحصیلی صورت می پذیرد.
- تبصره ۳. نمره دروس نباید منوط به پذیرش یا چاپ مقاله باشد.

ماده ۸. سقف مجاز تحصیل در هر دوره محدود است و با اتمام سنوات مجاز، امکان تحصیل در آن دوره از دانشجو سلب می شود.

• درخواست مرخصی

تبصره ۱. دانشجوی متقاضی استفاده از مرخصی تحصیلی لازم است در سنوات مجاز در مهلت مقرر مطابق تقویم آموزشی، نسبت به ثبت و تایید درخواست خود در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان اقدام و از نتیجه آن اطمینان حاصل کند. درخواست هر گونه مرخصی در سنوات غیرمجاز دانشجو (نیمسال دهم کارشناسی، نیمسال ششم کارشناسی ارشد و نیمسال دهم دکتری) قابل بررسی نیست.

- تبصره ۲. در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری، کلیه مرخصی‌ها (اعم از مرخصی بدون احتساب در سنوات، مرخصی با احتساب در سنوات) با تایید کتبی استاد راهنمای پایان‌نامه/ رساله دانشجو در کاربرگ «تایید استاد راهنما با تقاضای مرخصی تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی» و تایید مدیر گروه و معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان انجام می‌شود.
- فرایند و ضوابط درخواست مرخصی با احتساب در سنوات به شرح ذیل است:
- تبصره ۳. دانشجوی **کارشناسی** متقاضی استفاده از مرخصی با احتساب در سنوات با رعایت سنوات مجاز تحصیلی می‌تواند **حداکثر دو نیم‌سال تحصیلی**، نسبت به ثبت و تایید درخواست خود در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان با تایید شورای آموزشی گروه، دانشکده و مدیر خدمات آموزشی اقدام و از نتیجه آن اطمینان حاصل کند.
- تبصره ۴. دانشجوی **کارشناسی ارشد** متقاضی استفاده از مرخصی با احتساب در سنوات با رعایت سنوات مجاز تحصیلی می‌تواند **حداکثر یک نیم‌سال تحصیلی**، نسبت به ثبت و تایید درخواست خود در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان با تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده اقدام و از نتیجه آن اطمینان حاصل کند.
- تبصره ۵. دانشجوی **دکتری** با رعایت سنوات مجاز تحصیلی می‌تواند **حداکثر یک نیم‌سال تحصیلی** از مرخصی با احتساب در سنوات استفاده کند و نسبت به ثبت و تایید درخواست خود در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان با تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه، دانشکده و دانشگاه اقدام و از نتیجه آن اطمینان حاصل کند.
- فرایند و ضوابط درخواست مرخصی بدون احتساب در سنوات به شرح ذیل است:
- تبصره ۶. مرخصی بارداری و مرخصی شیردهی دانشجویان دارای فرزند زیر دو سال در کلیه مقاطع، برای هر فرزند جمعا به مدت ۵ نیم‌سال تحصیلی است، یک نیم‌سال تحصیلی قبل از زایمان (مرخصی بارداری) و چهار نیم‌سال برای زایمان و شیردهی (مرخصی شیردهی) است که با ثبت درخواست در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان و بارگذاری مستندات (تایید شده توسط پزشک معتمد دانشگاه) برای مرخصی بارداری و تصویر شناسنامه نوزاد و مادر در مقطع کارشناسی و تصویر شناسنامه نوزاد و مادر و تایید کتبی استاد راهنمای پایان‌نامه/ رساله دانشجو در کاربرگ «تایید استاد راهنما با تقاضای مرخصی تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی» برای مرخصی شیردهی، پس از تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده توسط مدیر خدمات آموزشی یا مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه قابل بررسی می‌باشد.
- تبصره ۷. دانشجوی کارشناسی می‌تواند در شرایط خاص، با استناد به مدارک پزشکی و مشاوره که به تایید پزشک معتمد یا مشاور دانشگاه رسیده باشد، پس از ثبت درخواست در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان، با تایید شورای آموزشی گروه، دانشکده و دانشگاه حداکثر دو نیم‌سال از مرخصی بدون احتساب در سنوات استفاده کند. درخواست مرخصی بدون احتساب در سنوات بیشتر از دو نیم‌سال در کمیسیون موارد خاص دانشگاه قابل بررسی است.
- تبصره ۸. دانشجوی کارشناسی می‌تواند حداکثر دو نیم‌سال، از مرخصی بدون احتساب در سنوات، به دلیل ماموریت دولتی همسر یا والدین با ارسال مستندات و با تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه استفاده کند.

تبصره ۹. درخواست مرخصی بدون احتساب در سنوات دانشجویان کارشناسی‌ارشد و دکتری، حداکثر دو نیم‌سال تحصیلی پس از ثبت درخواست در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان و بارگذاری مدارک (مدارک پزشکی با تایید پزشک معتمد یا مرکز مشاوره دانشگاه، گواهی فوت بستگان درجه اول) پس از تایید توسط شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده در کمیسیون موارد خاص دانشگاه قابل بررسی است.

تبصره ۱۰. بررسی و تصمیم‌گیری سایر مصادیق مرخصی تحصیلی دانشجویان کارشناسی‌ارشد و دکتری (مانند ماموریت دولتی همسر یا والدین و ...) حداکثر دو نیم‌سال تحصیلی است که با ارائه مستندات پس از تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده در کمیسیون موارد خاص دانشگاه قابل بررسی است.

● انصراف از تحصیل / عدم مراجعه

تبصره ۱۱. در مقطع کارشناسی و تحصیلات تکمیلی (با تایید کتبی استاد راهنما در کاربرگ «تایید استاد راهنما با تقاضای انصراف دانشجویان تحصیلات تکمیلی») درخواست انصراف از تحصیل دانشجویان با ثبت درخواست وی در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان و با تایید مدیر گروه و معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده انجام می‌شود. دانشجویان مجاز است فقط یک بار و حداکثر تا دو ماه بعد از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیر این صورت بعد از دو ماه، حکم قطعی انصراف از تحصیل وی صادر خواهد شد. ملاک تاریخ انصراف از تحصیل دانشجویان، همان تاریخ تایید درخواست وی در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان است. در صورت درخواست بازگشت به تحصیل دانشجویان بعد از صدور حکم قطعی انصراف، تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجویان بر عهده شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه، دانشکده و کمیسیون موارد خاص دانشگاه است.

تبصره ۱۲. در صورت درخواست بازگشت به تحصیل دانشجویان قبل از صدور حکم قطعی انصراف، تصمیم‌گیری در مورد وضعیت تحصیلی دانشجویان در آن نیم‌سال تحصیلی بر عهده شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده است.

تبصره ۱۳. فرایند و ضوابط عدم مراجعه دانشجویان به شرح ذیل است:
مقطع کارشناسی:

عدم مراجعه یا ثبت نام نکردن دانشجویان در هر نیم‌سال تحصیلی، به منزله انصراف از تحصیل محسوب می‌شود. در این صورت آموزش دانشکده موظف به ارسال نامه عدم مراجعه دانشجویان با امضای معاون آموزشی دانشکده به نشانی منزل دانشجویان است. در صورت عدم پیگیری دانشجویان جهت تعیین تکلیف وضعیت آموزشی خود در طول آن نیم‌سال تحصیلی، کارشناس دانشکده باید در پایان آن نیم‌سال، وضعیت تحصیلی دانشجویان را در سامانه آموزشی گلستان به عنوان عدم مراجعه اعمال و پرونده دانشجویان را جهت بایگانی به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه ارسال کند.

مقطع تحصیلات تکمیلی:

عدم مراجعه یا ثبت نام نکردن دانشجویان حداکثر یک هفته بعد از زمان حذف و اضافه در هر نیم‌سال تحصیلی، به منزله انصراف از تحصیل محسوب می‌شود. در این صورت آموزش دانشکده موظف است پس از پیگیری از دانشجویان و تعیین تکلیف نهایی، وضعیت تحصیلی دانشجویان را در سامانه آموزشی گلستان به عنوان عدم مراجعه اعمال و پیش‌نویس نامه عدم مراجعه دانشجویان به همراه پرونده تحصیلی به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال کند.

تبصره ۱۴. دانشجوی انصرافی موظف است به تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، عمل کند. تحویل هر گونه مدرک تحصیلی مقطع / مقاطع قبلی (دیپلم دوره متوسطه، دانشنامه، گواهی نامه موقت) منوط به تسویه حساب دانشجو با دانشگاه و تعیین تکلیف تعهد آموزش رایگان مقطع ناتمام مطابق دستورالعمل جامع ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان است.

تبصره ۱۵. دانشجو در زمان درخواست انصراف از تحصیل، نباید مشمول مقررات مربوط به اخراج باشد.
تبصره ۱۶. در صورت قبولی دانشجوی منصرف از تحصیل این دانشگاه، در سایر دانشگاه‌های دولتی؛ با درخواست کتبی دانشگاه پذیرفته شده، ارسال مدارک به صورت محرمانه با اعلام کتبی میزان تعهد آموزش رایگان دانشجوی منصرف از تحصیل در مقطع ناتمام به آن دانشگاه امکان پذیر است.

بخش دوم: مواد اختصاصی

■ دوره کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)

ماده ۹. مدت مجاز تحصیل در دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته ۴ نیم‌سال و در دوره‌ی کارشناسی پیوسته ۸ نیم‌سال است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت مجاز را حداکثر تا دو نیم‌سال افزایش دهد.

تبصره ۲. تمدید سنوات تحصیلی در نیم‌سال نهم، پیش از آغاز بازه زمانی انتخاب واحد، با درخواست کتبی دانشجو در آموزش دانشکده و با تایید شورای آموزشی دانشکده بدون پرداخت هزینه انجام می‌شود.

تبصره ۳. تمدید سنوات تحصیلی در نیم‌سال دهم، پیش از آغاز بازه زمانی انتخاب واحد، با ثبت درخواست دانشجو در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان و با تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده با پرداخت هزینه، طبق تعرفه مصوبه هیات امنای دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۴. چنانچه دانشجو در مدت مقرر (۱۰ نیم‌سال) دانش‌آموخته نشود، اخراج اتمام سنوات محسوب شده و از ادامه تحصیل محروم خواهد شد. درخواست دانشجو برای ادامه تحصیل و یا دریافت مدرک کاردانی پس از ثبت در سامانه گلستان با تایید شورای آموزشی گروه و دانشکده در کمیسیون موارد خاص قابل بررسی بوده و در صورت موافقت با ادامه تحصیل، پرداخت هزینه شهریه طبق مصوبه هیئت امنای دانشگاه انجام خواهد شد.

تبصره ۵. نیم‌سال‌هایی که دانشجو شهریه پرداخت کرده است جزو سنوات آموزش رایگان دانشجو به حساب نمی‌آید.

تبصره ۶. تمدید سنوات تحصیلی دانشجویان بورسیه بین الملل بعد از اتمام مدت بورس، منوط به پرداخت شهریه است.

ماده ۱۰. تحصیل همزمان دانشجویان دوره کارشناسی به شیوه حضوری در کلیه دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

تبصره ۱. دانشجو می‌تواند به صورت همزمان در دوره‌های غیرحضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می‌شود، تحصیل کند.

تبصره ۲. دانشجویان مقطع کارشناسی استعداد‌های درخشان می‌توانند با استناد به آیین‌نامه تحصیل همزمان در دو رشته ویژه دانشجویان استعداد درخشان (به شماره ۲/۲۹۳۷۲۲ در تاریخ ۹۷/۱۱/۱۶) به صورت همزمان تحصیل کنند. برای دانشجویان مقطع کارشناسی که از طریق آزمون سراسری با میانگین نمرات اکتسابی بالاتر از ۲/۵ انحراف معیار پذیرفته شده‌اند و همچنین دارندگان مدال‌های جهانی و طلای کشوری المپیادهای علمی دانش‌آموزی، در صورت احراز جایگاه رتبه ۱۰ درصد برتر ورودی در پایان نیم‌سال دوم تحصیلی، امکان تحصیل همزمان در دو رشته تحصیلی پس از موافقت گروه آموزشی در هر دو رشته و دفتر استعداد‌های درخشان دانشگاه امکان‌پذیر است.

دانشجویان مشمول دوره کهاد

سنوات تحصیلی مجاز دانشجویان دوره کارشناسی پیوسته که واجد شرایط استفاده از تسهیلات استعداد‌های درخشان هستند در صورت شرکت و اخذ نمره قبولی در دوره‌های فرعی (اخذ یک بسته ۲۰ الی ۲۵ واحدی مازاد از سایر رشته‌های تحصیلی) به مدت یک نیم‌سال اضافه می‌شود. علیرغم نیم‌سال اضافه شده، دانشجو مشمول بهره‌مندی از تسهیلات پذیرش بدون آزمون برای ورود به دوره کارشناسی‌ارشد می‌باشد و رتبه‌بندی نامبرندگان بدون احتساب واحدهای درسی دوره فرعی و پس از ۶ نیم سال تحصیلی با گذراندن حداقل سه چهارم واحدهای درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی) عدد غیر صحیح تعداد واحدها به پایین گرد شود)، از نظر معدل کل نمرات جزو بیست درصد برتر دانشجویان هم‌رشته و هم‌ورودی خود باشد، انجام می‌شود.

دانشگاه می‌تواند هزینه سربرابر ایجاد شده در نتیجه نیم‌سال اضافه شده را از فرد متقاضی مطابق تعرفه هیات امنای دانشگاه دریافت نماید.

ماده ۱۱. انتخاب حداقل ۱۲ واحد در هر نیم‌سال برای دانشجویان مقطع کارشناسی الزامی است. حداکثر واحد مجاز در هر نیم‌سال تحصیلی ۲۰ واحد است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصاب شود، آن نیم‌سال به عنوان یک نیم‌سال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره ۲. اگر میانگین نمره‌های دانشجویی در یک نیم‌سال کمتر از ۱۲ باشد، در نیم سال تحصیلی بعدی می‌تواند حداکثر ۱۴ واحد انتخاب کند و اگر میانگین نمره ۱۷ یا بالاتر باشد، دانشجو مجاز است با تأیید گروه آموزشی در نیم‌سال تحصیلی بعدی حداکثر تا ۲۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره ۳. چنانچه دانشجو در نیم‌سال آخر برای دانش آموختگی، حداکثر ۲۴ واحد درسی داشته باشد، به شرطی که میانگین معدل نیم‌سال قبل بیشتر از ۱۰ باشد، بدون توجه به مشروط بودن یا نبودن نیم‌سال قبل، می‌تواند ۲۴ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره ۴. حداکثر واحد مجاز انتخابی در بازه تابستان ۶ واحد درسی است. در شرایطی که دانشجو با گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی دانش آموخته شود، با تایید گروه آموزشی، می‌تواند تا ۸ واحد را انتخاب کند.

تبصره ۵. دانشجو همزمان نمی‌تواند از مفاد تبصره ۳ و ۴ این ماده استفاده کند.

تبصره ۶. رعایت پیش‌نیاز در ثبت نام هر درس طبق برنامه درسی مصوب رشته تحصیلی الزامی است. دانشجو در آخرین نیم‌سال تحصیلی از رعایت این تبصره معاف است. رعایت اخذ هم‌نیاز برای دروسی که دانشجو یکبار آن‌ها را اخذ ولی مردود شده است تاکید می‌شود.

نکته: برخی از دروس پیش‌نیاز هستند تا از طریق تقدم در ارائه، یادگیری در دانشجو تعمق یابد. تاکید بر الزام مراعات درس‌های پیش‌نیاز در برنامه درسی همه دوره‌ها، الزامی است. توضیح اینکه دروس پیش‌نیاز با دروس جبرانی ارتباط مفهومی ندارند زیرا دروس جبرانی یا کمبود، جزو دروس اصلی برنامه درسی محسوب نمی‌شوند و هدف از ارائه آن جبران بخشی از خلاء یادگیری دوره پیشین تحصیلی دانشجو است.

تبصره ۷. تعداد واحدهای پیش‌دانشگاهی برای رشته‌های غیر مرتبط در مقطع کارشناسی حداکثر ۱۰ واحد است. این دروس طبق برنامه درسی مصوب در نیم‌سال اول تحصیلی باید توسط گروه آموزشی مشخص شود و نمرات آن در معدل نیم‌سال و معدل کل محاسبه می‌شود.

تبصره ۸. چنانچه تعداد واحدهای ثبت‌نامی دانشجو در یک نیم‌سال، خارج از اراده وی و یا به دلیل حذف شورایی (به هر دلیل) کمتر از حد نصاب شود، آن نیم‌سال به عنوان یک نیم‌سال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما در مشروط شدن و ممتاز شدن دانشجو جهت تخفیف شهریه بی‌تاثیر است.

تبصره ۹. دانشجو می‌تواند با رعایت سقف واحدها در هر نیم‌سال تحصیلی طبق مهلت تعیین شده برای حذف و اضافه در تقویم آموزشی دانشگاه، حداکثر دو درس انتخابی خود را حذف و حداکثر ۳ درس دیگر را انتخاب کند به شرط آنکه تعداد واحدهای باقیمانده بعد از حذف و اضافه درس (ها) با توجه به معدل نیم‌سال قبل، کمتر یا بیشتر از حد نصاب قانونی نشود.

• حذف اضطراری

تبصره ۱۰. دانشجو می‌تواند در صورت اضطرار، با رعایت سقف واحدها بعد از بازه حذف و اضافه و تا قبل از شروع امتحانات پایان نیم‌سال طبق مهلت تعیین شده در تقویم آموزشی دانشگاه حداکثر یک درس نظری یا عملی را در هر نیم‌سال با تایید گروه آموزشی حذف کند به شرط آنکه در زمان حذف اضطراری درس، غیبت بیش از حد مجاز نداشته باشد و تعداد واحدهای باقیمانده بعد از حذف اضطراری کمتر از حد نصاب ۱۲ نشود. در شرایط خاص، حذف اضطراری درس نظری یا عملی دوم با تصویب در کمیسیون موارد خاص دانشگاه قابل بررسی است.

• درس معرفی به استاد

تبصره ۱۱. دانشجو تنها در آخرین نیم‌سال تحصیلی برای دانش‌آموختگی و با رعایت سقف واحدهای آن نیم‌سال می‌تواند حداکثر دو درس را در صورت عدم ارائه درس و یا همزمانی ساعت کلاس با تایید گروه آموزشی به صورت معرفی به استاد در آخرین نیم‌سال با اساتید گروه اخذ کند. قواعد پرداخت شهریه در این دروس نیز مانند سایر موارد برحسب روزانه یا نوبت دوم بودن دانشجو است.

تبصره ۱۲. در صورت ثبت نام در یک یا دو درس بصورت معرفی به استاد، دانشجو مجاز به حذف اضطراری هیچ درسی در آن نیمسال نخواهد بود.

تبصره ۱۳. دانشجو برای اخذ مجدد درسی که حذف اضطراری شده، در نیمسال‌های بعدی طبق مصوبه شماره ۲۸۸ هیئت رئیسه دانشگاه مورخ ۹۷/۱۰/۱۱ لازم نیست شهریه متغیر بپردازد.

ماده ۱۲. دانشجوی دوره‌های کاردانی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته می‌تواند در صورت دارا بودن شرایط "در همان دانشگاه" و در صورت موافقت دانشگاه، مشروط به امکان ادامه تحصیل در "سنوات مجاز باقیمانده" رشته تحصیلی خود را تغییر دهد.

تبصره ۱. دانشجو در هر دوره تحصیلی تنها یک بار می‌تواند با رعایت ضوابط، تغییر رشته دهد.

تبصره ۲. تغییر رشته دانشجو در دوره کاردانی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته ممنوع است.

تبصره ۳. در صورت تغییر رشته، معادل‌سازی دروس تنها در شیوه‌های آموزشی هم‌عرض (حضور و مجازی) مجاز است.

تبصره ۴. ملاک نمره قبولی برای معادل سازی واحدهای دانشجویان پذیرفته شده در دانشگاه الزهرا که درخواست تغییر رشته دارند حداقل ۱۰ و در صورت انتقال توام با تغییر رشته از دانشگاه های دیگر، معادل سازی با تائید گروه آموزشی تنها برای دروسی انجام می شود که دارای نمره حداقل ۱۲ باشند، معادل سازی در دوره های هم عرض مجاز بوده و مطابق دستورالعمل معادل سازی مصوب شورای آموزشی دانشگاه، انجام می شود.

دستورالعمل معادل سازی دروس مقطع کارشناسی

- ۱- واحدهای درخواستی برای معادل سازی باید در یکی از دانشگاه های مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (داخل یا خارج از کشور) یا وزارت بهداشت گذرانده شده باشد. معادل سازی در دوره های هم عرض و بالاتر امکان پذیر است.
- ۲- نمرات ۱۷ و بالاتر دروس دانشگاه های آزاد و غیر انتقاعی (پذیرش با آزمون و آموزش حضوری) قابل معادل سازی می باشد.
- ۳- سرفصل دروس گذرانده دانشجو، حداقل ۷۵٪ با برنامه های مصوب شورای برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه همخوانی داشته باشد.
- ۴- سقف واحدهای قابل معادل سازی با توجه به لزوم رعایت کیفیت آموزشی و رعایت سنوات مجاز تحصیل دانشجو حداکثر تا یک سوم از واحدهای آموزشی رشته تحصیلی پذیرش شده در دانشگاه الزهرا و به تشخیص و تأیید گروه آموزشی، دانشکده و تأیید مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.
- ۵- به ازای حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیم سال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می شود.
- ۶- درخواست معادل سازی دروس، پس از تأیید گروه و دانشکده لازم است در اولین فرصت ممکن بعد از پذیرش، جهت بررسی به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه ارسال شود
- ۷- ضریب معادل سازی نمرات براساس کیفیت و ویژگی های دانشگاه یا رشته مبدا و مقصد توسط گروه آموزشی و دانشکده با رعایت موارد آموزشی تعیین شده و سپس دروس معادل سازی می شود.
- ۸- نمره دانشجو در دروس مورد تقاضا حداقل ۱۲ باشد.
- ۹- دروسی که دانشجویان انتقالی و یا تغییر رشته در دانشگاه الزهرا گذرانده اند نمره قبولی ملاک است.
- ۱۰- پذیرش دو درس یکسان از نظر عنوان و محتوا ولی با تعداد واحدهای متفاوت به شرطی امکان پذیر است که، تعداد واحد درس گذرانده شده بیش از تعداد واحد درسی باشد که قرار است تطبیق داده شود.
- ۱۱- معادل سازی دروس از دوره روزانه بعد از لغو تعهد خدمت آموزش رایگان امکان پذیر است.
- ۱۲- برای دانشجویان انصرافی و اخراجی، صرفاً دروس پذیرفته شده در کارنامه ثبت و در میانگین نیم سال و میانگین کل دوره دانشجو محاسبه می شود.
- ۱۳- برای دانشجویان تغییر رشته داخل دانشگاه لازم است در کاربرد معادل سازی شماره دروس رشته مبدا، اعم از دروس پذیرفته شده و نپذیرفته درج شود. دروس پذیرفته شده نیز در گزارش ۱۰۷ گلستان معادل سازی شده باشد (امکان حذف و یا جایگزین شدن دروس وجود ندارد).
- ۱۴- سنوات آموزشی دانشجویان انتقالی (انتقال از خارج کشور) از تاریخ شروع به تحصیل در دانشگاه مبدا می باشد. کلیه دروس پذیرفته شده و پذیرفته نشده در کارنامه ثبت و نمرات واحدهای معادل سازی شده آنها در معدل نیم سال و معدل کل منظور می شود و به ازای هر ۱۲ واحد تطبیق یک نیم سال از سنوات دانشجو کسر می شود.

دستورالعمل تغییر رشته داخلی دانشگاه

- دانشجوی دوره کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط ذیل می تواند از یک رشته به رشته دیگر در دانشگاه تغییر رشته دهد :
- الف) کسب کد رشته قبولی در رشته مورد نظر براساس کارنامه تغییر رشته و انتقال (کارنامه محرمانه)
  - ب) وجود رشته تحصیلی مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه
  - ج) امکان اتمام تحصیل دانشجو در سنوات مجاز باقی مانده
  - د) موافقت گروه های آموزشی مبداء و مقصد و تائید مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه
  - ه) تغییر رشته از نوبت دوم به روزانه، از غیر حضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع ولی عکس آن مجاز است.
- دانشجوی متقاضی تغییر رشته لازم است درخواست کتبی خود را به مدیریت خدمات آموزشی ارائه کند.

دستورالعمل انتقال توام با تغییر رشته از دانشگاه الزهرا به سایر دانشگاه ها

- دانشجوی دوره کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط ذیل می تواند از یک رشته به رشته دیگر در سایر دانشگاهها تغییر رشته دهد :
- الف) کسب کد رشته قبولی در دانشگاه و رشته مورد نظر براساس کارنامه تغییر رشته و انتقال (کارنامه محرمانه)
  - ب) موافقت گروه های آموزشی دانشگاه الزهرا و تائید مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه
  - ج) اعلام موافقت دانشگاه مقصد
  - د) پذیرش قطعی و ارسال مدارک دانشجوی متقاضی انتقال توام با تغییر رشته پس از اعلام موافقت دانشگاه مقصد امکانپذیر است.
  - ه) تغییر رشته از نوبت دوم به روزانه، از غیردولتی به دولتی، از غیرحضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع ولی عکس آن مجاز است
- دانشجوی متقاضی تغییر رشته لازم است درخواست کتبی خود را به مدیریت خدمات آموزشی ارائه کند.

ماده ۱۳. انتقال دانشجو، در صورت تایید دانشگاه مبدا و موافقت دانشگاه مقصد، بلامانع است.

تبصره ۱. انتقال دانشجو از دانشگاه غیردولتی به دولتی، از شهریه پرداز به رایگان، از غیرحضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع، ولی عکس آن مجاز است.

تبصره ۲. دانشجویانی که از طریق ارسال درخواست به سامانه سجاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۴ نیمسال مهران دانشگاه الزهرا بوده اند به شرط کسب حد نصاب معدلی برابر یا بالاتر از میانگین معدل دانشجویان هم رشته و هم ورودی می توانند مدارک مستند خود را در سامانه آموزشی گلستان بارگذاری و درخواست انتقال به دانشگاه الزهرا را در صورت موافقت گروه آموزشی، دانشکده و کمیسیون موارد خاص پیگیری کنند. شرایط مهران از دانشگاه الزهرا به سایر دانشگاه ها و انتقال از دانشگاه الزهرا به سایر دانشگاه ها به استناد آئین نامه مهنانی و انتقال به تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۲ به شماره ۴/۱۸۶۰۹۷ و مصوبات تکمیلی سازمان امور دانشجویان انجام خواهد شد.

تبصره ۳. انتقال و مهمانی کامل در همه حالت‌ها از یک موسسه به موسسه دیگر در یک شهر ممنوع است و مهمانی تک درس تا ۸ واحد مجاز است.

ماده ۱۴. دانشگاه موظف است، برای هدایت تحصیلی دانشجویان از زمان پذیرش، یکی از اعضای هیئت علمی مرتبط با رشته تحصیلی دانشجویان را به عنوان "راهنمای آموزشی" تعیین و بر اساس سازوکار مصوب دانشگاه، بر نحوه عملکرد او نظارت کند.

تبصره ۱. ضوابط مربوط به چگونگی انتخاب و شرح وظایف استاد راهنما تابع دستورالعمل‌های ابلاغ شده از سوی معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۱۵. نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ و میانگین کل قابل قبول در هر نیم‌سال ۱۲ است و چنانچه میانگین نمرات دانشجویان در هر نیم‌سال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، آن نیم‌سال مشروط تلقی می‌شود. سقف مجاز مشروط اعم از متوالی یا متناوب، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیم‌سال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیم‌سال است.

تبصره ۱. آموزش دانشکده باید به دانشجویی که برای بار اول و یا دوم مشروط می‌شود، نامه اخطار کتبی بدهد.
تبصره ۲. چنانچه دانشجویی ۳ نیم‌سال متوالی یا متناوب مشروط شده باشد از تحصیل محروم و نامه اخراج از طرف امور آموزشی دانشگاه به نشانی منزل وی ارسال می‌شود. ادامه تحصیل دانشجویان فوق در شرایط خاص منوط به صدور مجوز از کمیسیون موارد خاص دانشگاه است.
تبصره ۳. دانشجوی اخراجی (اخراج مشروطی، اخراج اتمام سنوات) موظف است به تعهدات خود در خصوص آموزش رایگان عمل کند. تحویل هر گونه مدرک تحصیلی (دیپلم دوره متوسطه، دانشنامه، گواهی نامه موقت، ریزنمرات مقطع/ مقاطع قبلی) منوط به تسویه حساب دانشجویان با دانشگاه است.

ماده ۱۶. در صورتی که دانشجویی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی بگذراند و میانگین کل واحدهای اخذ شده وی ۱۲ یا بالاتر باشد، می‌تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت، به چنین دانشجویی و همچنین به دانشجویی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط یک گواهی، مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره ۱. مدرک کاردانی براساس درخواست دانشجویان، صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجویان، صادر می‌شود.

تبصره ۲. دانشجویی واجد شرایط ماده ۱۶ به شرط نداشتن نمره ناتمام، برای دریافت مدرک کاردانی درخواست خود را به همراه مستندات در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان برای بررسی در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه ثبت کند.

تبصره ۳. چنانچه دانشجوی متقاضی دریافت مدرک کاردانی، بیش از واحدهای مورد نیاز (۶۸ واحد) را با میانگین کل زیر ۱۲ گذرانده باشد، می‌توان دروسی را ملاک برای صدور مدرک کاردانی قرار داد که میانگین کل ۱۲ یا بیشتر باشد، به شرط آن که تغییری در تعداد نیمسال‌های مشروط دانشجو ایجاد نشود. در اجرای این تبصره؛ تعداد واحدها و نمرات کسب شده در دروسی که در معدل کل دانشجو محاسبه نشده است در کارنامه وی ثبت و باقی خواهد ماند.

ماده ۱۷. ملاک دانش‌آموختگی برای دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته، گذراندن کلیه واحدهای دوره و داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره. چنانچه میانگین کل نمرات دانشجوی کارشناسی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۲ باشد؛ جهت جبران معدل با ارائه مستندات و رای موافقت کمیسیون موارد خاص، تنها یک نیمسال «با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی» به وی فرصت داده می‌شود تا مجدداً با انتخاب حداکثر ۲۰ واحد از درس‌هایی که در آن نمره بین ۱۰ تا ۱۲ را احراز کرده و با پرداخت شهریه مصوب دانشگاه، میانگین کل دوره را به ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند، در غیر این صورت دانشجو دانش‌آموخته محسوب نمی‌شود.

ماده ۱۸. تاریخ دانش‌آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس در کارنامه دانشجو است.

تبصره ۱. تاریخ دانش‌آموختگی دوره کارشناسی در دانشگاه الزهرا برای دانشجویانی که تا قبل از ۳۰ بهمن ماه کلیه درس‌های دوره کارشناسی را گذرانده‌اند، ۳۰ بهمن ماه و دانشجویانی که تا قبل از ۳۱ تیرماه کلیه درس‌های دوره کارشناسی را گذرانده‌اند، ۳۱ تیرماه و برای دانشجویانی که در بازه تابستان کلیه درس‌های دوره کارشناسی را گذرانده‌اند، ۳۱ شهریور ماه در گواهی موقت و دانشنامه ثبت می‌شود.

تبصره ۲. دفاع از پایان‌نامه / رساله فقط برای دانشجویان دوره‌های کارشناسی ارشد، دکترای حرفه‌ای و دکترای تخصصی در نظر گرفته شده است و برای دانشجویان سایر دوره‌ها (کاردانی و کارشناسی) موضوعیت ندارد؛ مگر آنکه در سرفصل مصوب برنامه درسی رشته تحصیلی توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ شده باشد.

تبصره ۳. دانشجویانی که درس پروژه (پژوهش پایانی) و یا درس معرفی به استاد را در آخرین نیمسال تحصیلی اخذ کرده‌اند، تاریخ دانش‌آموختگی آن‌ها، زمان ثبت نهایی نمره آن درس توسط استاد است.

تبصره ۴. مهلت ثبت نمره دروس کارآموزی، کارورزی و پروژه (پژوهش پایانی)، در صورت اخذ درس در نیمسال اول هر سال تحصیلی، آخرین روز اسفند ماه و در صورت اخذ درس در نیمسال دوم، آخرین روز شهریور ماه است. در صورتی که دانشجو در این بازه زمانی نمره قبولی کسب نکند، لازم است دوباره در آن درس ثبت نام کند.

■ دوره کارشناسی ارشد

ماده ۱۹. مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد، چهار نیمسال یا دو سال است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد.

تبصره ۲. تمدید سنوات در نیمسال پنجم تحصیلی، طبق تقویم آموزشی دانشگاه، با ثبت درخواست دانشجو در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان و با تایید استادراهنما، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده انجام می‌شود.

تبصره ۳. تمدید سنوات تحصیلی در نیمسال ششم تحصیلی، طبق تقویم آموزشی دانشگاه، با ثبت درخواست دانشجو در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان و با تایید استاد راهنما، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده و با پرداخت هزینه، طبق تعرفه مصوبه هیات امنای دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۴. چنانچه دانشجو تا پایان نیمسال ششم تحصیلی دانش آموخته نشود، اخراج اتمام سنوات شده و از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۵. تمدید سنوات تحصیلی دانشجویان بورسیه بعد از اتمام مدت بورس، منوط به پرداخت شهریه است.

تبصره ۶. تحصیل همزمان دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در دانشگاه و سایر موسسات اعم از دولتی و غیردولتی ممنوع است.

ماده ۲۰. مجموع واحدهای دوره کارشناسی ارشد ۳۲ واحد است که از این تعداد تا سقف ۲۸ واحد آموزشی و ۴ تا ۶ واحد پایان نامه می‌باشد.

تبصره ۱. در رشته‌هایی که تعداد واحدهای درسی و پایان نامه با آنچه در ماده ۲۰ ذکر شده متفاوت است، ملاک سرفصل برنامه درسی مصوب رشته - گرایش خواهد بود.

ماده ۲۱. انتخاب حداقل ۸ واحد در هر نیمسال برای دانشجو الزامی است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصاب شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل، جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره ۲. چنانچه تعداد واحد دانشجو با دلایل موجه و خارج از اراده وی در یک نیمسال زیر حدنصاب (۸ واحد) باشد، باید حداکثر تا ۲ هفته پس از حذف و اضافه، نسبت به اخذ مجوز از شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه اقدام کند و آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل، جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود، اما در مشروط شدن دانشجو بی تاثیر است.

تبصره ۳. در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصاب شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود اما میانگین نمرات نیمسال زیرحدنصاب در ممتاز شدن جهت تخفیف شهریه دانشجو بی تاثیر است.

تبصره ۴. دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی می‌تواند حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی انتخاب کند. دانشجوی در آخرین نیمسال تحصیلی از شرط اخذ حداقل واحد آموزشی معاف است.

تبصره ۵. در صورت انتخاب همزمان واحدهای درسی با دروس جبرانی یا کمبود در نیمسال اول یا دوم و همچنین در صورت انتخاب همزمان واحدهای درسی با پایان‌نامه در آخرین نیمسال آموزشی، تعداد واحدها تا ۱۶ واحد قابل افزایش است.

دستورالعمل دروس جبرانی

- ۱- تعداد واحدهای دروس جبرانی به تشخیص گروه آموزشی، حداکثر ۱۲ واحد از میان درس‌های دوره کارشناسی است که دانشجوی در دوره کارشناسی نگذرانده باشد.
- ۲- درس‌های جبرانی هر دانشجوی باید در اولین نیمسال تحصیلی تا پایان حذف و اضافه، به پیشنهاد گروه آموزشی و تایید دانشکده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام شود. در غیر این صورت، فرض بر عدم نیاز دانشجوی به درس‌های جبرانی خواهد بود. در صورت پیشنهاد گروه و تایید دانشکده، ارائه دروس جبرانی در نیمسال دوم هم مجاز است.
- ۳- کسب حداقل نمره قبولی ۱۲ در دروس جبرانی الزامی است. نمره دروس جبرانی در کارنامه دانشجوی ثبت می‌شود؛ ولی در احتساب میانگین نمرات نیمسال تحصیلی وی و میانگین کل دوره، منظور نمی‌شود.
- ۴- در صورتی که تعداد دروس جبرانی اخذ شده حداقل ۸ واحد باشد، آن نیمسال برای دروس جبرانی در سقف سنوات تحصیلی دانشجوی محاسبه نمی‌شود. به عبارت دیگر، یک نیمسال به سنوات تحصیلی دانشجوی اضافه می‌شود.
- ۵- در صورت انتخاب همزمان واحدهای درسی با دروس جبرانی در نیمسال اول یا دوم، تعداد واحدها تا ۱۶ واحد قابل افزایش است.
- ۶- هزینه این دروس، طبق تعرفه مصوب هیات امنای دانشگاه، از دانشجوی دریافت می‌شود. لذا گروه‌های آموزشی از ارائه غیرضروری این دروس اجتناب کنند.

دستورالعمل دروس کمبود

- ۱- گذراندن دروس کمبود بر اساس برنامه درسی مصوب هر رشته و یا گرایش الزامی است.
- ۲- در انتخاب درس‌ها برای نیمسال اول، اولویت با درس‌های کمبود است.
- ۳- کسب حداقل نمره قبولی ۱۲ در دروس کمبود الزامی است. نمره دروس کمبود در کارنامه دانشجوی ثبت می‌شود، ولی در احتساب میانگین نمره‌های نیمسال تحصیلی وی و میانگین کل منظور نمی‌شود، مگر اینکه در برنامه درسی به صراحت، محاسبه آن در میانگین نیمسال و میانگین کل قید شده باشد.
- ۴- در صورت اخذ همزمان درس‌های کمبود با دروس اصلی، تعداد واحدهای دانشجوی تا ۱۶ واحد قابل افزایش است.
- ۵- اخذ این دروس برای دانشجویی مشمول آموزش رایگان هزینه ندارد.

ماده ۲۲. تغییر رشته یا انتقال دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

تبصره ۱. با توجه به امکان انتقال دانشجویان دوره کارشناسی ارشد از موسسات و دانشگاه‌های خارج به داخل، معادلسازی و محاسبه سنوات آموزشی دانشجویان انتقالی (انتقال از خارج کشور) مطابق آیین نامه انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در دانشگاه‌های خارج از کشور به دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی داخل کشور مصوب وزارت علوم انجام می‌شود.

دستورالعمل معادل‌سازی دروس

- ۱- واحدهای درخواستی برای معادل‌سازی باید در یکی از دانشگاه‌های مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (داخل یا خارج از کشور) گذرانده شده باشد. معادل‌سازی دروس دانشگاه‌های پیام نور، غیردولتی، آزاد، پردیس خودگردان و مجازی به این دانشگاه امکان‌پذیر نیست.
- ۲- نمره دانشجو در دروس مورد تقاضا حداقل ۱۵ باشد.
- ۳- درخواست معادل‌سازی دروس به صورت کتبی به همراه نمرات تأیید شده باید توسط دانشجو در نیمسال اول تحصیلی قبل از شروع بازه زمانی حذف و اضافه به مدیر گروه آموزشی ارائه شود.
- ۴- درخواست معادل‌سازی دروس، پس از تأیید گروه و دانشکده، باید در اولین نیمسال تحصیلی و تا قبل از اتمام مهلت حذف و اضافه دانشجو به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود، به شرط آنکه بیش از دو سال از وقفه تحصیلی دانشجو نگذشته باشد. این مدت به تشخیص گروه آموزشی تا یک سال دیگر قابل تمدید است.
- ۵- سرفصل دروس گذرانده دانشجو، حداقل ۷۵ درصد با برنامه‌های مصوب شورای برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا شورای برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه همخوانی داشته باشد.
- ۶- معادل‌سازی حداکثر تا یک سوم از واحدهای آموزشی، به تشخیص گروه آموزشی، تأیید دانشکده و تأیید مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکان‌پذیر است.
- ۷- حداکثر یک سوم از واحدهای آموزشی گذرانده دانشجویان انصرافی و اخراجی به دلیل دو نیمسال مشروطی که مجدد در دانشگاه الزهرا پذیرفته می‌شوند، قابل معادل‌سازی است؛ اما دانشجویانی که به دلیل اتمام سنوات، مجدداً در دانشگاه الزهرا پذیرفته می‌شوند کلیه واحدهای آموزشی گذرانده قابل معادل‌سازی است. قوانین آموزش رایگان برای این دسته از دانشجویان لازم الاجرا است.
- ۸- پذیرش دو درس یکسان از نظر عنوان و محتوا ولی با تعداد واحدهای متفاوت به شرطی امکان‌پذیر است که، تعداد واحد درس گذرانده شده بیش از تعداد واحد درسی باشد که قرار است تطبیق داده شود. (به طور مثال: درس سه واحدی به جای درس دو واحدی قابل تطبیق است و بالعکس آن امکان‌پذیر نیست).
- ۹- به ازای هر ۸ تا ۱۴ واحد از دروس معادل‌سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

- ۱۰- نمرات دروس پذیرفته و معادل‌سازی‌شده دانشجویان انصرافی و اخراجی، در کارنامه ثبت و در میانگین نیم‌سال و میانگین کل دوره دانشجوی محاسبه می‌شود.
- ۱۱- در خصوص دانشجویان انتقالی (انتقال از داخل کشور، در صورت موافقت کمیسیون موارد خاص دانشگاه) تمام نمرات درسی دانشجوی در دانشگاه مبدا اعم از قبولی، ردی، پذیرفته و پذیرفته‌نشده، عیناً در کارنامه دانشجوی ثبت ولی فقط نمرات دروس معادل‌سازی شده طبق بندهای قبلی در میانگین نیم‌سال و میانگین کل دوره دانشجوی محاسبه می‌شود. در ضمن سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی و سنوات تحصیل به سوابق آموزشی در دانشگاه مقصد اضافه می‌شود.
- ۱۲- سنوات آموزشی دانشجویان انتقالی (انتقال از خارج کشور) در دانشگاه مبدا، صرف‌نظر از تاریخ شروع و طول مدت زمان تحصیل در دانشگاه مبدا، صرفاً متناسب با واحدهای معادل‌سازی شده وی محاسبه و ثبت می‌شود و میانگین نمرات واحدهای معادل‌سازی شده آنها نیز در میانگین نیم‌سال و میانگین کل منظور می‌شود.

ماده ۲۳. نمره ارزشیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ است. میانگین کل قابل قبول در هر نیم‌سال ۱۴ است و چنانچه میانگین نمرات دانشجوی در هر نیم‌سال کمتر از ۱۴ باشد، دانشجوی در آن نیم‌سال مشروط تلقی می‌شود.

تبصره ۱. دانشجویی که در دو نیم‌سال تحصیلی اعم از متوالی یا متناوب، مشروط شود از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲. در صورت مشروطی برای بار اول اخطار کتبی توسط دانشکده به دانشجوی داده می‌شود و برای بار دوم نامه اخراج آموزشی از طرف تحصیلات تکمیلی دانشگاه به نشانی منزل وی فرستاده می‌شود.

تبصره ۳. دانشجوی در صورت به دست نیاوردن نمره قبولی در هر درس، باید درس را در نیم‌سال‌های بعدی انتخاب کند؛ اگر آن درس در نیم‌سال مربوطه ارائه نشده و دانش‌آموختگی وی منوط به اخذ آن درس باشد، در این صورت دانشجوی می‌تواند با ارائه نامه استاد راهنما مبنی بر تعیین تاریخ دفاع در آن نیم‌سال و با تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه، دانشکده و شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه درس را به صورت معرفی به استاد اخذ کند.

تبصره ۴. دانشجوی اخراجی (اعم از اخراج مشروطی، اخراج اتمام سنوات و...) موظف است به تعهدات خود در خصوص آموزش رایگان عمل کند. تحویل هر گونه مدرک تحصیلی (دانشنامه، گواهی‌نامه موقت) منوط به تسویه حساب دانشجوی با دانشگاه و تعیین تکلیف تعهد آموزش رایگان مقطع ناتمام مطابق دستورالعمل جامع ایفای تعهد خدمت آموزش رایگان است.

ماده ۲۴. دانشجوی پس از انجام کار تحقیقاتی خود و تدوین پایان‌نامه و تایید استاد راهنما، مجاز است در حضور هیات داوران از پایان‌نامه خود دفاع کند.

- فرایند و ضوابط تصویب پیشنهاد پژوهشی¹ پایان نامه به شرح ذیل است:
  - تبصره ۱. دانشجو موظف است، تا قبل از پایان نیمسال دوم تحصیلی، نسبت به انتخاب و تعیین استاد راهنمای پایان نامه و ثبت زمینه پیشنهادی خود در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان اقدام کند.
  - تبصره ۲. استاد راهنما از میان اعضای هیات علمی گروه آموزشی با داشتن مدرک دکتری و حداقل مرتبه استادیاری و با تصویب و تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده تعیین می شود.
  - تبصره ۳. در صورت نیاز، بنا به پیشنهاد و تایید استاد راهنما، استاد راهنمای دوم یا مشاور از بین اعضای هیات علمی با مدرک دکتری با تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده انتخاب می شود.
  - تبصره ۴. در صورت نیاز به انتخاب استاد راهنمای دوم که عضو هیات علمی نباشد، تنها از بین متخصصان با سابقه موسسات اجرایی، مراکز علمی، پژوهشی یا صنعتی با مدرک دکتری و زمینه تخصصی مرتبط با پایان نامه، پس از تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده امکان پذیر است.
  - تبصره ۵. انتخاب استاد مشاور از بین متخصصان با سابقه موسسات اجرایی، مراکز علمی، پژوهشی یا صنعتی و زمینه تخصصی مرتبط با پایان نامه، پس از تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده امکان پذیر است.
  - تبصره ۶. استفاده از دانشجویان دکتری بعنوان استاد راهنمای دوم و مشاور مجاز نیست.
  - تبصره ۷. مهلت تعیین یا تغییر استاد راهنمای دوم و مشاور تا پایان نیمسال سوم تحصیلی می باشد.
  - تبصره ۸. دانشجو موظف است، با نظر استاد(ان) راهنما و مشاور، پیشنهاد پژوهشی پایان نامه خود را حداکثر تا قبل از پایان نیمسال سوم تحصیلی در پیشخوان خدمت سامانه آموزشی گلستان ثبت و تا تصویب نهایی آن در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده پیگیری کند.
  - تبصره ۹. پس از انتخاب واحد پایان نامه در نیمسال سوم تحصیلی، دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی تا قبل از دفاع، نسبت به ثبت نام و اخذ واحد پایان نامه اقدام کند.
  - تبصره ۱۰. دانشجو موظف است، بعد از اخذ واحد پایان نامه در پایان هر نیمسال، گزارش پیشرفت کار خود را با تأیید استاد(ان) راهنما و مدیر گروه آموزشی، طبق کاربرگ تهیه شده جهت درج در پرونده و انجام مراحل ثبت نام در نیمسال بعدی، به کارشناس آموزش دانشکده ارائه کند.
  - تبصره ۱۱. در شرایط خاص و با ذکر دلایل موجه، استاد راهنما می تواند تغییر موضوع پایان نامه را در سنوات مجاز دانشجو درخواست کند. تغییر موضوع پایان نامه که منجر به تغییرات اساسی در پیشنهاد پژوهشی شود، باید مجدد به تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده برسد. در این صورت همچنان شرط گذشت حداقل چهار ماه از زمان تصویب مجدد در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده برای صدور مجوز دفاع الزامی است.
  - تبصره ۱۲. دانشکده نمی تواند بدون مجوز تحصیلات تکمیلی دانشگاه جلسه دفاع را برگزار کند. همچنین نباید در ترکیب هیات داوران، زمان و مکان جلسه دفاع تغییر ایجاد کند. هرگونه تغییر باید با تایید مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام گیرد.

- فرایند و ضوابط جلسه دفاع به شرح ذیل است:

¹ Proposal

تبصره ۱۳. صدور مجوز دفاع منوط به گذشت حداقل چهار ماه از زمان تصویب پیشنهاد پژوهشی (پروپوزال) در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

تبصره ۱۴. برای صدور مجوز دفاع از پایان نامه باید درخواست دفاع از طریق پیشخوان خدمت سامانه آموزشی گلستان تا ۱۰ روز پیش از دفاع، به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود.

تبصره ۱۵. هیات داوران متشکل از استاد(ان) راهنما، استاد(ان) مشاور، داور داخلی، داور خارجی و نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه است. داور داخلی، می تواند نقش نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (استاد ناظر) را نیز بر عهده داشته باشد.

تبصره ۱۶. حضور استاد راهنمای اول، داور داخلی، داور خارجی و نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (استاد ناظر) در جلسه دفاع الزامی است.

تبصره ۱۷. در موارد خاص و در صورت غیبت استاد راهنمای دوم یا استاد(ان) مشاور ارائه وکالت کتبی به همراه نمره ارزیابی پایان نامه به استاد راهنمای اول الزامی است. استاد راهنمای اول موظف است از طرف استاد راهنمای دوم/ مشاور غایب، صورت جلسه دفاع را امضا کند.

تبصره ۱۸. داور خارجی باید دارای مدرک دکتری و عضو هیات علمی یکی از دانشگاه ها یا موسسات مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد. در صورت تشخیص شورای گروه، استفاده از داوران خارجی مراکز علمی- پژوهشی یا صنعتی معتبر باید با تایید تحصیلات تکمیلی دانشگاه باشد.

تبصره ۱۹. استادان بازنشسته دانشگاه الزهرا می توانند به عنوان داور خارجی جلسات دفاع از پایان نامه دعوت شوند.

ماده ۲۵. نمره پایان نامه، درمیانگین کل دوره محاسبه نمی شود و ارزیابی آن به صورت کیفی، به شرح زیر انجام می شود:

الف - قبول با درجه

- عالی (نمره ۲۰-۱۹)
- خیلی خوب (نمره ۱۸/۹۹-۱۸)
- خوب (نمره ۱۷/۹۹-۱۶)
- متوسط (نمره ۱۵/۹۹-۱۴)
- ب- مردود (کمتر از ۱۴)

تبصره ۱. ارزشیابی پایان نامه و فراغت از تحصیل دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد، نباید منوط به پذیرش یا چاپ مقاله باشد.

تبصره ۲. چنانچه پایان نامه غیرقابل قبول (مردود) ارزیابی شود، دانشجو می تواند حداکثر یک نیم سال در مدت مجاز تحصیل، در یک جلسه دفاع دیگر، دوباره از پایان نامه خود دفاع کند. دانشجویی که در این فرصت نتواند با موفقیت از پایان نامه خود دفاع کند، اخراج محسوب شده و از ادامه تحصیل و دریافت مدرک محروم می گردد.

تبصره ۳. دانشجو موظف است، پس از دفاع و گرفتن تایید انجام اصلاحات از استاد راهنما، نسخه نهایی پایان نامه خود را براساس دستورالعمل تدوین و نگارش پایان نامه دانشگاه آماده کند و حداکثر تا دو ماه بعد از تاریخ دفاع، تحویل پایان نامه اصلاح شده خود را از طریق پیشخوان سامانه آموزشی گلستان انجام دهد.

ماده ۲۶. ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ و موفقیت در دفاع از پایان‌نامه است.

تبصره ۱. چنانچه میانگین کل نمرات دانشجوی کارشناسی‌ارشد پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو اجازه دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیم‌سال «با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی» به وی فرصت داده می‌شود تا مجدداً با انتخاب حداکثر ۸ واحد از درس‌هایی که در آن نمره بین ۱۲ تا ۱۴ را احراز کرده و با پرداخت شهریه مصوب دانشگاه، میانگین کل دوره را به ۱۴ برساند تا به وی اجازه دفاع از پایان‌نامه داده شود.

تبصره ۲. چنانچه میانگین نمرات کل دوره دانشجو پس از اخذ دروس جهت جبران معدل، کمتر از ۱۴ باشد و موفق به جبران معدل نشود؛ اخراج محسوب شده و از ادامه تحصیل و دریافت مدرک محروم می‌شود.

تبصره ۳. دانشگاه می‌تواند به دانشجویی که به هر دلیلی نتواند در سنوات مجاز، دوره تحصیلی را به پایان برساند، برابر ضوابط، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را اعطا کند.

تبصره ۴. تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع و کسب درجه قبولی از پایان‌نامه است.

ماده ۲۷. چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین پایان‌نامه، مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی‌برداری و مانند این‌ها) شود و تخلف او از سوی دانشگاه تایید گردد، از ادامه تحصیل محروم و اخراج می‌شود.

تبصره ۱. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

■ دوره دکتری تخصصی

ماده ۲۸. مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی حداقل ۶ و حداکثر ۸ نیم‌سال است. تحصیل در این دوره به صورت تمام وقت است.

تبصره ۱. در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر دو نیم‌سال افزایش دهد.

تبصره ۲. تمدید سنوات تحصیلی در نیم‌سال نهم، طبق تقویم آموزشی دانشگاه با ثبت درخواست دانشجو در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان و با تایید استاد راهنما، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده و بدون پرداخت شهریه انجام می‌شود.

تبصره ۳. تمدید سنوات تحصیلی در نیم‌سال دهم، طبق تقویم آموزشی دانشگاه با ثبت درخواست دانشجو در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان و با تایید استاد راهنما، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده و با پرداخت هزینه، طبق تعرفه مصوب هیات امنای دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۴. در صورت عدم موفقیت دانشجو برای احراز شرایط دفاع در مدت مذکور، درخواست تمدید سنوات تا دو نیم‌سال دیگر، پس از ثبت درخواست توسط دانشجو در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان در کمیسیون موارد خاص قابل بررسی است. در نیم‌سال یازدهم و دوازدهم با تایید نظر استاد راهنما و بارگذاری کاربرگ "گزارش

پیشرفت تحصیلی دانشجویان دکتری برای تمدید سنوات نیمسال تحصیلی یازدهم/دوازدهم" و مستندات مربوطه، وضعیت تحصیلی دانشجویان بررسی و متناسب با کمیت و کیفیت فعالیت‌های علمی- پژوهشی دانشجویان، در مورد مدت و چگونگی ادامه تحصیل او تصمیم‌گیری خواهد شد. در نیمسال دوازدهم حضور استاد راهنما در کمیسیون موارد خاص دانشگاه الزامی است.

تبصره ۵. تمدید سنوات تحصیلی دانشجویان بورسیه بعد از اتمام مدت بورس، منوط به پرداخت شهریه است.

تبصره ۶. تحصیل همزمان دانشجویان این دوره در همان دوره یا سایر دوره‌های تحصیلی ممنوع است.

ماده ۲۹. تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی است که باید در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ شود.

تبصره ۱. در رشته‌هایی که تعداد واحدهای درسی و رساله با آنچه در ماده ۲۹ ذکر شده متفاوت است، ملاک سرفصل برنامه درسی مصوب رشته- گرایش خواهد بود.

تبصره ۲. دانشجویان در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی را انتخاب کنند.

تبصره ۳. در صورت اخذ هم‌زمان دروس اصلی و جبرانی دانشجویان، تعداد واحدها تا ۱۲ واحد قابل افزایش است.

تبصره ۴. دانشجویان می‌توانند پژوهش خود را در مرحله آموزشی آغاز کنند ولی ثبت نام واحد رساله منوط به دفاع از پیشنهاد پژوهشی رساله است.

تبصره ۵. دانشجویان موظف است تا پیش از آغاز آزمون‌های درسی نیمسال اول تحصیلی، درخواست برنامه آموزشی- پژوهشی خود را با نظر استاد راهنما و تایید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان ثبت کنند.

دستورالعمل دروس جبرانی

- ۱- دانشجویان موظف است، در صورت تشخیص استاد راهنما و گروه آموزشی، حداکثر تا ۱۲ واحد درسی را به صورت جبرانی ترجیحاً در نیمسال اول تحصیلی بگذرانند.
- ۲- دروسی از مقطع کارشناسی‌ارشد در هر رشته به عنوان دروس جبرانی برای دانشجویان مقطع دکتری تعیین می‌شود که دانشجویان در مقطع قبلی آنها را نگذرانده باشند.
- ۳- کسب نمره قبولی ۱۴ (همانند سایر دروس) در دروس جبرانی الزامی است، نمره این دروس در میانگین نیمسال و میانگین کل دانشجویان محاسبه نمی‌شود.
- ۴- شهریه دروس جبرانی مستقل از نوع ورود دانشجویان دوره دکتری و بایر پرداخت شهریه طبق مصوب هیات امنای دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۳۰. نمره ارزشیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ است.

تبصره ۱. چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو تا پایان نیمسال چهارم می‌تواند با نظر استاد راهنما و تأیید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده، تنها در یک نیمسال تحصیلی، حداکثر ۱۰ واحد آموزشی را از دروس گذرانده که نمره آنها بین ۱۴ تا ۱۶ بوده یا از سایر دروس مصوب رشته برای ترمیم میانگین کل با پرداخت شهریه مصوب دانشگاه اخذ کند و با موفقیت بگذراند در غیر این صورت دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲. دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، همان درس/دروس مذکور یا دروس جایگزین را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا نمره‌های مردودی قبلی در کارنامه تحصیلی دانشجو ثبت و در معدل نیمسال و میانگین کل دوره محاسبه می‌شود.

تبصره ۳. برای ورود به مرحله ارزیابی کتبی جامع، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ از تمام دروس دوره الزامی است.

• ارزیابی کتبی جامع

تبصره ۴. صدور مجوز ارزیابی کتبی جامع دانشجوی مقطع دکتری منوط به ارائه گواهی کفایت بسندگی زبان خارجی از بدو ورود تا پیش از شرکت در ارزیابی کتبی جامع، مطابق شیوه نامه اجرایی احراز بسندگی زبان خارجی دانشجویان دکتری دانشگاه الزهرا می‌باشد.

تبصره ۵. ارزیابی کتبی جامع برای هر ورودی در هر نیمسال یک بار (دو بار در سال)، با تأیید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده در بازه زمانی مصوب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه (مطابق تقویم آموزشی) برگزار می‌شود.

تبصره ۶. دانشجویی که میانگین کل نمره ارزیابی کتبی جامع وی کمتر از ۱۶ باشد و یا به دلیل عدم احراز شرایط نتواند در نخستین ارزیابی جامع آموزشی شرکت کند، تنها یک بار دیگر می‌تواند با رعایت حدنصاب سنوات در دوره آموزشی (حداکثر تا پایان نیمسال پنجم)، در ارزیابی جامع آموزشی برای بار دوم شرکت و نمره قبولی را کسب کند. در صورتی که این حد نصاب در نوبت دوم حاصل نشود، در خصوص ادامه تحصیل او در کمیسیون موارد خاص دانشگاه تصمیم‌گیری خواهد شد.

تبصره ۷. مدیر گروه، برگزارکننده و دبیر جلسه ارزیابی کتبی جامع است و نظارت بر حسن اجرای مراحل ارزیابی جامع آموزشی بر عهده معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصره ۸. مدیر گروه آموزشی موظف است دروس ارزیابی کتبی جامع هر دانشجو را به پیشنهاد استاد راهنما، حداقل ۶ واحد درسی و حداکثر نیمی از واحدهای گذرانده شده در دوره دکتری تعیین کند. و پس از تصویب در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده در آغاز هر نیمسال و هنگام انتخاب واحد به دانشجو اعلام کند.

تبصره ۹. کارگروه ارزیابی کتبی جامع حداقل ۳ و حداکثر ۵ متخصص، شامل استاد راهنمای اول و اعضای هیأت علمی دارای حداقل مرتبه استادیاری است که طراح پرسش‌ها و ارزیابی کتبی جامع هستند. این افراد توسط شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه انتخاب و با تأیید شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه تعیین می‌شوند. استاد راهنمای دوم یا مشاور می‌توانند جزء کارگروه ارزیابی کتبی جامع باشند.

تبصره ۱۰. مدیر گروه آموزشی موظف است پرسش‌های ارزیابی کتبی جامع را پس از دریافت از کارگروه ارزیابی حداقل یک روز پیش از برگزاری آزمون به معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه تحویل دهد.

تبصره ۱۱. درخواست صدور مجوز ارزیابی کتبی جامع باید حداقل ۲ هفته قبل از تاریخ برگزاری آزمون از طریق پیشخوان سامانه آموزشی گلستان به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود.

تبصره ۱۲. حداقل نمره قابل قبول برای هر درس در ارزیابی کتبی جامع ۱۴ است و میانگین نمرات دروس ارزیابی کتبی جامع نباید کمتر از ۱۶ باشد. نمره ارزیابی کتبی جامع در میانگین نمرات کل دانشجو محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کمی از صفر تا بیست محاسبه و در کارنامه دانشجو ثبت می‌شود.

تبصره ۱۳. صورتجلسه اعلام نتیجه ارزیابی کتبی جامع بایستی حداکثر دو هفته پس از برگزاری ارزیابی کتبی جامع، از طریق پیشخوان خدمت آموزش گلستان برای ثبت نمره میانگین به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود. همچنین، مدیرگروه باید نتیجه قبولی یا عدم قبولی در ارزیابی کتبی جامع را به صورت کتبی به اطلاع دانشجو برساند.

تبصره ۱۴. دانشجویی که میانگین کل نمره ارزیابی کتبی جامع وی، بالاتر از ۱۶ باشد ولی نمره برخی از دروس کمتر از ۱۴ باشد، تنها یک بار دیگر می‌تواند با اخذ مجوز از تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداکثر تا یک ماه بعد از تاریخ برگزاری آزمون در ارزیابی همان دروس شرکت و نمره حدنصاب قبولی را کسب کند. میانگین ارزیابی کتبی جامع پس از کسب حدنصاب نمره قبولی آن درس/ دروس محاسبه و به عنوان نمره نهایی ارزیابی کتبی جامع در کارنامه دانشجو ثبت خواهد شد.

تبصره ۱۵. دانشجو می‌تواند پس از ثبت نمره قبولی ارزیابی کتبی جامع در کارنامه تحصیلی، گواهی پایان دوره آموزشی خود را از دانشکده دریافت کند.

ماده ۳۱. «تغییر رشته» یا «انتقال» دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

تبصره ۱. با توجه به امکان انتقال دانشجویان دوره دکتری تخصصی از موسسات و دانشگاه های خارج به داخل، معادلسازی و محاسبه سنوات آموزشی دانشجویان انتقالی (انتقال از خارج کشور) مطابق آیین نامه انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در دانشگاههای خارج از کشور به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی داخل کشور مصوب وزارت علوم انجام می‌شود.

دستورالعمل معادل سازی دروس در مقطع دکتری

- ۱- واحدهای درخواستی برای معادل سازی باید در یکی از دانشگاه های مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (داخل یا خارج از کشور) گذرانده شده باشد. معادل سازی دروس دانشگاه های پیام نور، غیردولتی، آزاد، پردیس خودگردان و مجازی به این دانشگاه امکان پذیر نیست.
- ۲- نمره دانشجو در دروس مورد تقاضا حداقل ۱۶ باشد. این نمرات در معدل نیم سال و معدل کل لحاظ می شود.
- ۳- سرفصل دروس گذرانده دانشجو حداقل ۷۵٪ با برنامه های مصوب شورای برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه همخوانی داشته باشد.
- ۴- پذیرش دو درس یکسان از نظر عنوان و محتوا ولی با تعداد واحدهای متفاوت به شرطی امکان پذیر است که تعداد واحد درس گذرانده شده بیش از تعداد واحد درسی باشد که قرار است تطبیق داده شود. (به طور مثال: درس سه واحدی به جای درس دو واحدی قابل تطبیق است و بالعکس آن امکان پذیر نیست).
- ۵- حداکثر تا یک سوم از واحدهای آموزشی سرفصل مصوب برنامه درسی رشته تحصیلی، به تشخیص گروه و تأیید دانشکده قابل معادل سازی است به شرط آنکه بیش از دو سال از وقفه تحصیلی دانشجو نگذشته باشد. قوانین آموزش رایگان برای این دسته از دانشجویان لازم الاجرا است.
- ۶- به ازای هر ۶ تا ۱۰ واحد معادل سازی شده یک نیم سال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاهش می یابد.
- ۷- فرایند درخواست معادل سازی دروس (تأیید گروه، دانشکده و دفتر برنامه ریزی دانشگاه) باید در اولین نیم سال تحصیلی و تا قبل از اتمام مهلت حذف و اضافه دانشجو به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود.

ماده ۳۲. تصویب طرح پیشنهادی رساله در گروه آموزشی پس از گذراندن موفقیت آمیز ارزیابی جامع، شرط لازم برای اجرای رساله در دوره دکتری تخصصی است.

تبصره ۱. رویکردها و سیاست های کلان برای جهت دهی به محورهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع و نگارش رساله از سوی معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه تعیین و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن، در قالب رساله را شورای آموزشی دانشگاه تصویب می کند.

تبصره ۲. دانشجو پس از قبولی در ارزیابی کتبی جامع موظف است، واحد ارزیابی جامع شفاهی (پیشنهاد پژوهشی رساله) را اخذ کند.

تبصره ۳. دانشجو موظف است، تا قبل از پایان نیم سال سوم تحصیلی، موضوع پیشنهادی رساله خود را با نظر استاد راهنما و تأیید در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده انتخاب کند و کاربرگ مربوط به آن را تکمیل کند.

تبصره ۴. دانشجو می تواند پس از دفاع موفق از ارزیابی جامع شفاهی (دفاع از پیشنهاد پژوهشی) بخشی از فعالیت های پژوهشی خود را طبق آیین نامه فرصت مطالعاتی مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت مطالعاتی در یکی از موسسه های آموزش عالی داخلی یا خارجی انجام دهد.

تبصره ۵. دانشجویی که در فرصت مطالعاتی به سر می برد (اعم از داخل و خارج) موظف است در هر نیم سال تحصیلی انتخاب واحد کند و آن نیم سال جزو سنوات تحصیلی محسوب می شود.

• ارزیابی جامع شفاهی (دفاع از پیشنهاد پژوهشی)

- تبصره ۶. دانشجو پس از قبولی در ارزیابی کتبی جامع موظف است، واحد ارزیابی جامع شفاهی را اخذ کند.
- تبصره ۷. دانشجو می‌تواند پس از قبولی در ارزیابی کتبی جامع، در همان نیم‌سال و یا نیم‌سال‌های بعد (حداکثر تا پایان نیم‌سال ششم) در حضور هیأت داوران از ارزیابی جامع شفاهی دفاع کند.
- تبصره ۸. هیأت داوران شامل استادان راهنما، مشاور و سه نفر عضو هیأت علمی با تخصص مرتبط است که از سوی استاد راهنما پیشنهاد می‌شود. حداقل یکی از داوران باید از اعضای هیأت علمی خارج از دانشگاه با مرتبه دانشیار یا استاد تمام باشد.
- تبصره ۹. درخواست برگزاری جلسه ارزیابی جامع شفاهی و نام داوران پیشنهادی استاد راهنما، پس از تایید در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده، برای اخذ مجوز دفاع به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال می‌شود.
- تبصره ۱۰. برای صدور مجوز ارزیابی جامع شفاهی پس از تایید استاد راهنما و مدیر گروه آموزشی در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده باید حداقل ۱۰ روز پیش از برگزاری دفاع، درخواست دانشجو را در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان، تایید کند.
- تبصره ۱۱. معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی هر دانشکده به عنوان نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (استاد ناظر) در جلسات ارزیابی جامع شفاهی دکتری شرکت می‌کند. در صورتی که حضور ایشان در جلسه دفاع امکان‌پذیر نباشد یا اینکه خود ایشان یکی از اعضای کمیته داوران باشد معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌تواند، جایگزین خود را از اعضای هیأت علمی دانشکده به عنوان ناظر جلسه دفاع پس از درج در صورت جلسه شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام کند.
- تبصره ۱۲. جلسه ارزیابی جامع شفاهی با حضور استاد راهنمای اول و حداقل ۲ داور از ۳ داور تعیین شده و نظارت نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسمیت می‌یابد. حضور یک داور خارج از دانشگاه الزم با حداقل مرتبه دانشیاری الزامی است.
- تبصره ۱۳. استادان بازنشسته دانشگاه الزم می‌توانند به عنوان داور خارجی جلسات دفاع از پیشنهاد پژوهشی تعیین شوند.
- تبصره ۱۴. دانشکده نمی‌تواند بدون مجوز تحصیلات تکمیلی دانشگاه جلسه دفاع را برگزار کند. همچنین نباید در ترکیب هیأت داوران، زمان و مکان جلسه دفاع تغییر ایجاد کند. هرگونه تغییر باید با تایید مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام گیرد.
- تبصره ۱۵. نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه بدون حق رأی، ناظر بر حسن اجرای جلسه دفاع خواهد بود. نتیجه جلسه باید به صورت کیفی (قبول/رد) در صورت جلسه دفاع درج و پس از تکمیل، حداکثر یک هفته پس از برگزاری جلسه دفاع از طریق پیشخوان سامانه آموزشی گلستان به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود.
- تبصره ۱۶. موفقیت دانشجو در ارزیابی جامع شفاهی به منزله تصویب موضوع آن است. دانشجو می‌تواند نامه ابلاغ تصویب موضوع خود را با امضا مدیر تحصیلات تکمیلی پس از ثبت نتیجه قبولی در کارنامه تحصیلی از کارشناس دانشکده دریافت کند و کارشناس دانشکده باید رونوشت آن را برای استاد/استادان راهنما و مشاور ارسال کند.
- تبصره ۱۷. در صورت عدم موفقیت دانشجو در گذراندن واحد ارزیابی جامع شفاهی تا پایان نیم‌سال ششم، تصمیم‌گیری درباره برگزاری ارزیابی جامع شفاهی به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع داده می‌شود.

تبصره ۱۸. در صورت عدم موفقیت دانشجوی در دفاع از ارزیابی جامع شفاهی، دانشجو می تواند به شرط تسویه حساب با دانشگاه و ارائه درخواست کتبی، گواهی گذراندن پایان دوره آموزشی را دریافت کند.

تبصره ۱۹. دانشجو باید پس از موفقیت در ارزیابی جامع شفاهی، واحد رساله دکتری را اخذ کند.

تبصره ۲۰. دانشجو موظف است در هر نیم سال تحصیلی تا قبل از دفاع نسبت به ثبت نام و اخذ واحد رساله اقدام کند.

تبصره ۲۱. دانشجو می تواند حداقل شش ماه بعد از موفقیت در ارزیابی جامع شفاهی، با رعایت ماده ۲۸ (مدت مجاز تحصیل) از رساله خود دفاع کند.

ماده ۳۳. دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است با نظر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاد راهنما به درخواست دانشجو و از میان اعضای هیات علمی دارای شرایط دانشگاه محل تحصیل و با مرتبه علمی حداقل استادیاری با تایید گروه آموزشی تعیین می شود. انتخاب استاد/استادان مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و تایید گروه آموزشی از میان اعضای هیات علمی یا افراد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط امکان پذیر است.

تبصره ۱. استاد راهنمای اول به درخواست دانشجو و از میان اعضای هیات علمی با مدرک دکتری و حداقل مرتبه علمی استادیاری با تایید گروه آموزشی تعیین می شود؛ مشروط بر اینکه سهم استاد راهنمای اول از هدایت رساله حداقل ۵۰ درصد باشد. داشتن حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی و اتمام راهنمایی پایان نامه حداقل سه دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه الزهرا و نیز چاپ سه مقاله علمی- پژوهشی در سه سال اخیر برای استاد راهنما ضروری است.

تبصره ۲. انتخاب استاد راهنمای دوم و استاد/استادان مشاور به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تایید گروه آموزشی از میان اعضای هیات علمی داخلی یا اعضای هیات علمی دیگر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور با مرتبه حداقل استادیاری امکان پذیر است.

تبصره ۳. انتخاب استاد/استادان مشاور به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تایید گروه آموزشی از متخصصان دارای مدرک دکتری و با تخصص مرتبط در زمینه تخصصی رساله در جامعه و صنعت امکان پذیر است.

تبصره ۴. در صورتی که استادان مشاور دکتری بیش از یک نفر باشند، باید درصد مشارکت افراد براساس توافق طرفین در صورت جلسه گروه آموزشی ذکر شود.

تبصره ۵. مهلت تعیین استاد راهنمای دوم تا یک نیم سال و استاد مشاور تا دو نیم سال پس از موفقیت در ارزیابی جامع شفاهی امکان پذیر است.

تبصره ۶. دانشجو موظف است بعد از اخذ واحد رساله، کاربرگ «گزارش پیشرفت رساله دکتری» را قبل از پایان هر نیم سال تحصیلی با تایید استاد راهنما و مدیر گروه تکمیل کند و جهت انجام مراحل ثبت نام در نیم سال بعدی و همچنین درج در پرونده تحصیلی به کارشناس دانشکده تحویل دهد.

ماده ۳۴. دانشجوی پس از تدوین رساله و مشروط بر تایید استاد/استادان راهنما از حداقل کفایت دستاوردهای علمی (چاپ یک مقاله علمی- پژوهشی معتبر و مستخرج از رساله و یا ثبت اختراع خارجی)، مجاز است در حضور هیات داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱. محدوده شاخص‌های کفایت دستاوردهای علمی توسط معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی و با مشارکت معاونت پژوهشی و فناوری تعیین می‌شود و پس از تصویب در شورای آموزشی دانشگاه قابل اجرا است.

• ویژگی‌های مقاله مستخرج از رساله

تبصره ۲. پذیرش یا چاپ مقاله باید در فهرست مجلات علمی- پژوهشی معتبر داخلی (فهرست نشریات معتبر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا نشریات علمی-پژوهشی مصوب شورای عالی حوزه علمیه نمایه شده در ISC) و یا در فهرست نشریات علمی-پژوهشی معتبر خارجی (ISI(JCR) Scopus دارای Q باشد.

تبصره ۳. در ترتیب نام نویسندگان مقاله مستخرج از رساله، باید اول نام دانشجو، سپس نام استاد(ان) راهنما به عنوان نفرات اصلی ذکر شود و بقیه اعضا و ترتیب نام به صلاحدید استاد(ان) راهنما ذکر شود.

تبصره ۴. در مقاله چاپ‌شده نام دانشجو و استادراهنمای اول باید با وابستگی سازمانی به دانشگاه الزهرا ذکر شود. در ضمن استاد راهنمای اول مسئول مکاتبات در مقالات پذیرش یا چاپ شده مستخرج از رساله با درج ایمیل دانشگاه الزهرا می‌باشد.

تبصره ۵. اگر مقاله دانشجو، مستخرج از فعالیت‌های پژوهشی مرتبط با رساله در دوره فرصت مطالعاتی در دانشگاه دیگری باشد، نوشتن نام استاد خارج از دانشگاه لازم است و دانشجو می‌تواند آدرس آن دانشگاه را به عنوان آدرس دوم ذکر کند.

تبصره ۶. در صورت پذیرش یا چاپ مقاله در مجله‌ای که استاد(ان) راهنما یا مشاور(ان) آن‌ها سردبیر یا مدیر مسئول مجله علمی پژوهشی هستند، باید جهت کسب مجوز دفاع از رساله همه مستندات داورها و فرایند زمانی ارسال به نشریه تا پذیرش مقاله به همراه نامه پذیرش مقاله در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان بارگذاری شود.

• فرایند و ضوابط پیش دفاع از رساله به شرح ذیل است:

تبصره ۷. برگزاری جلسه پیش دفاع از رساله دکتری الزامی است.

تبصره ۸. دانشجو موظف است، پذیرش مقاله/مقاله چاپ شده خود را قبل از انجام مراحل پیش دفاع با تایید گروه به کارشناس تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال کند. سپس، کاربرگ درخواست پیش دفاع را تکمیل و مطابق فرایند تعریف شده در کاربرگ اقدام کند.

تبصره ۹. جلسه پیش دفاع با حضور استاد راهنمای اول و یک داور داخلی رسمیت می‌یابد.

تبصره ۱۰. جلسه پیش دفاع به عنوان دفاع اصلی محسوب نمی‌شود و فارغ التحصیلی دانشجو منوط به دفاع اصلی از رساله است.

• دفاع از رساله

تبصره ۱۱. دانشجو موظف است پس از برگزاری جلسه پیش دفاع موفق با تایید استاد راهنمای اول، شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده، درخواست دفاع نهایی از رساله خود را در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان ثبت و مستندات لازم (کاربرگ پیش‌دفاع از رساله، فایل پی‌دی‌اف رساله و حداقل یک مقاله علمی-پژوهشی پذیرش شده/ چاپ شده معتبر مستخرج از رساله یا ثبت اختراع خارجی) را بارگذاری کند و معاون

آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده باید حداقل ۱۰ روز پیش از برگزاری جلسه دفاع، درخواست مجوز دفاع از رساله دانشجو را در پیشخوان سامانه آموزشی گلستان تایید کند.

تبصره ۱۲. معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده به عنوان نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (استاد ناظر) در جلسات دفاع از رساله دکتری شرکت می کند. در صورتی که حضور ایشان در جلسه دفاع امکان پذیر نباشد یا اینکه خود ایشان یکی از اعضای کمیته داوران باشد معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده می تواند جایگزین خود را از اعضای هیات علمی دانشکده به عنوان ناظر جلسه دفاع پس از درج در صورتجلسه دانشکده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام کند.

تبصره ۱۳. نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه بدون حق رأی، ناظر بر حسن اجرای جلسه دفاع خواهد بود و باید پس از تکمیل صورتجلسه دفاع (عنوان مصوب، نتیجه دفاع و امضای هیات داوران) حداکثر دو هفته پس از برگزاری جلسه دفاع آن را به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال کند.

تبصره ۱۴. هیأت داوران متشکل از استادان راهنما، مشاور و سه نفر عضو هیأت علمی مرتبط با موضوع رساله است که یکی از آنها باید از اعضای هیأت علمی خارج از دانشگاه با حداقل مرتبه دانشجویی باشد که توسط استاد راهنما پیشنهاد می شود. داور/ داوران خارجی باید از دانشگاهها یا موسسات مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشند.

تبصره ۱۵. جلسه دفاع از رساله ترجیحاً با همان ترکیب هیات داوران در جلسه دفاع از پیشنهاد پژوهشی رساله برگزار شود.

تبصره ۱۶. درخواست برگزاری جلسه دفاع از رساله و ترکیب هیات داوران پیشنهادی استاد راهنما باید پس از تایید در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده جهت اخذ مجوز دفاع از رساله به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود.

تبصره ۱۷. جلسه دفاع با حضور استاد راهنمای اول، حداقل ۲ داور از ۳ داور تعیین شده و نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسمیت می یابد. حضور داور خارجی الزامی است. در موارد خاص و در صورت غیبت استاد راهنمای دوم یا استاد مشاور ارائه وکالت کتبی به همراه نمره ارزیابی رساله به استاد راهنمای اول الزامی است. استاد راهنمای اول موظف است از طرف استاد راهنمای دوم/ مشاور غایب، صورتجلسه را امضا کند.

تبصره ۱۸. استادان بازنشسته دانشگاه الزهرا می توانند به عنوان داور خارجی جلسات دفاع از رساله دعوت شوند.

تبصره ۱۹. مسئولیت نظارت بر جلسه دفاع بر عهده تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۳۵. نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می شود:

الف - قبول با درجه

- عالی (نمره ۲۰-۱۹)
- خیلی خوب (نمره ۱۸/۹۹-۱۸)
- خوب (نمره ۱۷/۹۹-۱۶)
- ب - مردود (کمتر از ۱۶)

تبصره ۱. چنانچه ارزشیابی رساله مردود اعلام شود، با تأیید هیئت داوران حداکثر یک نیمسال تحصیلی، به دانشجو اجازه داده می شود تا پس از اعمال نظرات اصلاحی هیئت داوران، یک بار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند. در صورت عدم موفقیت دانشجو در دفاع از رساله در بار دوم، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۲. دانشجویی که در سنوات مجاز تحصیلی با موفقیت از رساله خود دفاع نکند، با رعایت ضوابط مربوط فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را دریافت می کند.

ماده ۳۶. ملاک دانش آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۶ و موفقیت در دفاع از رساله است.

تبصره ۱. تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع با کسب درجه قبولی از رساله است.
تبصره ۲. دانشجو موظف است پس از دفاع، نسخه نهایی رساله (اصلاح شده) خود را بر اساس دستورالعمل تدوین و نگارش رساله دانشگاه آماده کند. دانشجویانی که با ارائه مقاله چاپ شده از رساله خود دفاع کردند حداکثر تا دو ماه بعد از تاریخ دفاع و دانشجویانی که با پذیرش مقاله از رساله خود دفاع کردند به محض چاپ مقاله از طریق پیشخوان سامانه آموزشی گلستان اقدام به تحویل رساله کنند.

ماده ۳۷. چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی برداری و مانند اینها) شود و تخلف او از سوی دانشگاه تأیید گردد، از ادامه تحصیل محروم و اخراج می شود.

تبصره ۱. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

ماده ۳۸. مسئولیت حسن اجرای این آیین نامه و پاسخ گویی قانونی به آن بر عهده دانشگاه و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاونت آموزشی وزارت است.

تبصره ۱. دانشجو موظف است نسبت به کسب آگاهی از مقررات این شیوه نامه اقدام کند. عدم اطلاع دانشجو از کلیه مقررات مصوب، هیچ گونه حقی برای دانشجو ایجاد نمی کند.

این شیوه نامه یکپارچه آموزشی با یک مقدمه، ۳۸ ماده و تبصره های آن و یک پیوست، در تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۵ به تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ و پس از آن لازم الاجرا است و تمام شیوه نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن لغو و بلا اثر اعلام می شود.

پیوست شیوه نامه دوره‌های تحصیلی

۱. وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی دارای مجوز تاسیس از مراجع ذی‌ربط است که مجری دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی پیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی هستند.
۳. آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت هزینه (در دانشگاه‌های استفاده کننده از بودجه عمومی دولت) است.
۴. دانشجو: فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و به تحصیل مشغول است.
۵. دانش آموخته: فردی است که یکی از رشته‌های دوره‌های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده است.
۶. حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت‌های تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.
۷. غیر حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه، فعالیت‌های تحصیلی دارد.
۸. نیمه حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن حضوری و بخش دیگر غیر حضوری به انجام می‌رسد.
۹. شهریه پرداز: منظور آموزش دانشجو در یک دوره تحصیلی، به ازای پرداخت هزینه‌ها است.
۱۰. نیم سال تحصیلی: بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
۱۱. بازه تابستانی: بازه زمانی شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات است.
۱۲. برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی با هدفی مشخص، مصوب مراجع قانونی است.
۱۳. واحد درسی: ارزش مقدار درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیم‌سال تحصیلی یا بازه تابستانی است و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.
۱۴. درس جبرانی: درسی است که با تایید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی، ضروری تشخیص داده می‌شود. مشروط بر آنکه درس را در دوره قبل نگذرانده باشد.
۱۵. درس کمبود: درسی است که طبق برنامه درسی مصوب رشته؛ گذراندن آن به عنوان پیش نیاز از همان مقطع برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو ضروری است.
۱۶. مشروطی: وضعیت تحصیلی است که دانشجو در یک نیم‌سال، بر حسب مقررات هر دوره تحصیلی، معدل کمتر از حد نصاب تعیین شده در آن دوره را کسب کرده باشد.
۱۷. رشته تحصیلی: یک شعبه فرعی از شاخه‌های علمیکه به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.

۱۸. گرایش تحصیلی: به شعبه‌ای از یک رشته که ناظر بر وجه تخصصی آن باشد، اطلاق می‌شود. اختلاف درس‌ها در دو گرایش از یک رشته، نباید از ۷۰ درصد کل واحدهای رشته بیشتر باشد.

۱۹. کاردانی پیوسته: دوره تحصیلی است که دارندگان مدرک دیپلم، (در نظام آموزشی دارای پیش دانشگاهی بدون نیاز به گذراندن دوره پیش دانشگاهی) به آن وارد می‌شوند و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کاردانی نایل می‌آیند.

۲۰. کاردانی ناپیوسته: دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش دانشگاهی) به آن وارد می‌شود و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب به دریافت مدرک کاردانی نایل می‌آید.

۲۱. کارشناسی پیوسته: دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش دانشگاهی) به آن وارد می‌شود و با گذراندن حداقل ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه مصوب به دریافت مدرک کارشناسی نایل می‌آید.

۲۲. کارشناسی ناپیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته یا ناپیوسته) آغاز و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۲۳. کارشناسی ارشد: دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

۲۴. دکتری تخصصی: دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می‌شود و شامل ۳۶ واحد درسی است.

۲۵. گروه آزمایشی: مجموعه رشته‌های تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته بندی می‌شود.

۲۶. گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیئت علمی با تخصص مشترک، در یک رشته علمیاخص یا چند رشته متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۲۷. دوره هم‌عرض: دوره ای است که در مجموعه گروه‌های آموزشی هم راستا تعریف شوند.

۲۸. شورای آموزشی: یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در امور آموزشی دانشگاه است که به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجویان در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی تشکیل می‌شود.

۲۹. شیوه آموزشی- پژوهشی: شیوه‌ای تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به پایان‌نامه و یا رساله می‌شود.

۳۰. شیوه مجازی: شیوه آموزشی در دوره کارشناسی یا کارشناسی ارشد است که دانشجویان آن برابر ضوابط معین پذیرفته و ثبت‌نام می‌شود و به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات، تحصیل می‌کند. در این شیوه دانشجویان نیمه حضوری یا غیر حضوری تحصیل می‌کند.

۳۱. ارزیابی جامع: بررسی همه جانبه از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره برگزار می‌شود.

۳۲. راهنمای آموزشی: عضو هیئت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی و پژوهشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا از تاریخ ورود تا پایان دوره تحصیلی، راهنمای تحصیل دانشجویان باشد.

۳۳. پایان نامه: مستند علمی است که در فرآیند تحصیل دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی، با راهنمایی استاد/ استادان راهنما و حسب مورد بر اساس استانداردهای پژوهشی تدوین می شود.

۳۴. رساله: مستند علمی است که در فرآیند تحصیل دانشجوی دوره دکتری تخصصی و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی، با راهنمایی استاد/ استادان راهنما و بر اساس استانداردهای پژوهشی با هدف توسعه مرزهای دانش تدوین می شود.

۳۵. استاد راهنما: یکی از اعضای هیئت علمی دارای مدرک دوره دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان نامه یا رساله بر عهده دارد.

۳۶. استاد مشاور: یکی از اعضای هیئت علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پروژه، پایان نامه و یا رساله بر عهده دارد.

۳۷. هیات داوران: اعضای هیئت علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان نامه و یا رساله دانشجو در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می شوند.

